

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ડો. પ્રાચી આલ્મેઈડા

વિરુદ્ધ

ડીન, ગોવા મેડિકલ કોલેજ અને અન્ય

સપ્ટેમ્બર ૩, ૨૦૦૧

[એસ. રાજેન્દ્ર બાબુ અને દોરાઈસ્વામી રાજુ, ન્યાયમૂર્તિઓ]

શિક્ષણ:

ગોવા (રૂલ્સ ફોર એડમિશન ફોર પોસ્ટગ્રેજ્યુએટ ડિગ્રી કોર્સીસ ઓફ ધ ગોવા યુનિવર્સિટી એટ ગોવા મેડિકલ કોલેજ) રૂલ્સ, ૧૯૯૮; રુલ ૩(૧)(૩)–મેડિકલ એજ્યુકેશન–મેડિસિન અને એમડીએસમાં પોસ્ટગ્રેજ્યુએટ કોર્સીસ–એડમિશન–લાયકાતનો માપદંડ–રાજ્યમાં દસ વર્ષનો રહેઠાણ–૧૫% અખિલ–ભારતીય ક્વોટા–ઉમેદવારે ૧૫% અખિલ–ભારતીય ક્વોટા હેઠળ એમબીબીએસ

ડિગ્રી મેળવી-મેડિસિનમાં પોસ્ટગ્રેજ્યુએટ કોર્સમાં પ્રવેશ માટેની લાયકાત-કોર્ટે ઠેરવેલ કે: જો આવા ઉમેદવારોને અનુસ્નાતક મેડિકલ કોર્સમાં પ્રવેશ માટેની પ્રવેશ પરીક્ષામાં ભાગ લેવાની મંજૂરી આપવામાં આવે તો તે કોઈપણ હદે સંતુલનને ખલેલ પહોંચાડશે નહીં-તેથી, રહેઠાણના નિયમને ધ્યાનમાં લીધા વિના આવા ઉમેદવારોને પ્રવેશ માટે ધ્યાનમાં લેવા જોઈએ.

અરજદારને ૧૫% અખિલ-ભારતીય ક્વોટા હેઠળ રાજ્યની મેડિકલ કોલેજમાં પ્રવેશ આપવામાં આવ્યો હતો અને યુનિવર્સિટી દ્વારા એમ.બી.બી.એસ.ની ડિગ્રી એનાયત કરવામાં આવી હતી. અરજદારે અનુસ્નાતક મેડિકલ કોર્સમાં પ્રવેશ માટે અરજી કરી હતી પરંતુ ગોવા (રૂલ્સ ફોર એડમિશન ફોર પોસ્ટગ્રેજ્યુએટ ડિગ્રી કોર્સીસ ઓફ ધ ગોવા યુનિવર્સિટી એટ ગોવા મેડિકલ કોલેજ) રૂલ્સ, ૧૯૯૮ ના નિયમો મુજબ રાજ્યમાં ૧૦ વર્ષના સમયગાળા માટે રહેઠાણની શરત પૂર્ણ ન કરવાના કારણોસર તેને પ્રવેશ આપવાનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો. તેથી આ અરજી.

અરજી મંજૂર કરતા, કોર્ટે

ઠેરવેલ કે: ૧. અરજદારની ૧૫% અખિલ-ભારતીય ક્વોટામાં પસંદગી થઈ હોવાથી, રાજ્યમાં અભ્યાસ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાથી, ગ્રેજ્યુએશન મેળવ્યું હોવાથી, રહેઠાણની આવશ્યકતા પૂરી ન કરવાના આધારે તેના કેસની અવગણના કરવી જોઈએ નહીં. ૧૫% અખિલ-ભારતીય ક્વોટા હેઠળ આવતા વિદ્યાર્થીઓને રહેઠાણના નિયમને ધ્યાનમાં લીધા વિના જે

રાજ્યમાં અભ્યાસ કર્યો હોય ત્યાં સ્પર્ધામાં ભાગ લેવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ. અયોગ્ય લાભની દલીલ સ્વીકાર્ય નથી કારણ કે તમામ વિદ્યાર્થીઓએ જે રાજ્યમાં તેઓએ અભ્યાસ કર્યો હોય તેના સંદર્ભમાં સામાન્ય ધોરણ પ્રાપ્ત કરવાનું હોય છે અને આ પ્રકારના વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ઘણી ઓછી હશે. ૧૫% અખિલ-ભારતીય ક્વોટામાંથી રાજ્યની મેડિકલ કોલેજોમાં પ્રવેશ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓમાંથી, અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યા પછી, ઘણા તેમના ગૃહ રાજ્યમાં પાછા ફરવાનું પસંદ કરી શકે છે અથવા ૨૫% અખિલ-ભારતીય ક્વોટા પ્રવેશ પરીક્ષા આપી શકે છે અને કેટલાક અન્ય સ્થાનિક વિદ્યાર્થીઓ સાથે સ્પર્ધા કરવા માટે જરૂરી ગ્રેડ ન પાડી શકે. જો તેમને અનુસ્નાતક મેડિકલ અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ માટેની પ્રવેશ પરીક્ષામાં ભાગ લેવાની પણ મંજૂરી આપવામાં આવે, તો તે કોઈપણ હદે સંતુલનને ખલેલ પહોંચાડશે નહીં પરંતુ, બીજી બાજુ, અમુક હદ સુધી એકરૂપતા પ્રાપ્ત કરશે. યોગ્યતાના પ્રદર્શનના આધારે અખિલ-ભારતીય ધોરણે ભરાવાની બેઠકોનો ક્વોટા પ્રદાન કરવા માટે વિકસિત કરાયેલ યોજનાના યોગ્ય અને ઉચિત અમલીકરણની બાબતમાં આવશ્યકતા અને સમાનતાને સમાયોજિત કરવાની જરૂરિયાતના આદેશો પર આ સિદ્ધાંત વિકસાવવામાં આવ્યો છે.

ડૉ. પરાગ ગુપ્તા વિરુદ્ધ યુનિવર્સિટી ઓફ દિલ્હી, (૨૦૦૦) ૫ એસ.સી.સી. ૬૮૪; ડૉ. પ્રદીપ જૈન વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા, (૧૯૮૪) ૩ એસ.સી.સી. ૬૫૪; ડૉ. દિનેશ કુમાર (૨) વિરુદ્ધ મોતીલાલ નેહરુ મેડિકલ કોલેજ, (૧૯૮૬) ૩ એસ.સી.સી. ૭૨૭; સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન વિરુદ્ધ ડૉ.

અશોક કુમાર ગુપ્તા, (૧૯૮૯) ૧ એસ.સી.સી. ૯૩; અનંત મદન વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ હરિયાણા (૧૯૯૫) ૨ એસ.સી.સી. ૧૩૫; ડી.પી. જોશી વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ એમ.પી., (૧૯૯૫) ૧ એસ.સી.આર. ૧૨૧૫; સંજય અહલાવત વિરુદ્ધ મહર્ષિ દયાનંદ યુનિવર્સિટી, (૧૯૯૫) ૨ એસ.સી.સી. ૭૬૨ અને ડીન, ગોવા મેડિકલ કોલેજ વિરુદ્ધ ડૉ. સુધીર કુમાર સોલંકી, સિવિલ અપીલ નં. ૧૯૬૬/૨૦૦૦ સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા ૩-૯-૨૦૦૧ ના રોજ નિર્ણીત, નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

૨. સામાવાળાને અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે અરજદારના કેસ પર તે વર્ષ માટે વિચારવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે જેના માટે તેણીએ અરજી કરી હતી જો તેણીના પ્રદર્શનના આધારે, ગોવા (રૂલ્સ ફોર એડમિશન ફોર પોસ્ટગ્રેજ્યુએટ ડિગ્રી કોર્સીસ ઓફ ધ ગોવા યુનિવર્સિટી એટ ગોવા મેડિકલ કોલેજ) રૂલ્સ, ૧૯૯૮ ના રુલ ૩(૧)(૩) ના સંદર્ભ વિના ૧૦ વર્ષના રહેઠાણની આવશ્યકતાને ધ્યાનમાં લીધા વિના તે વર્ષમાં તેણીએ પસંદ કરેલા યોગ્ય અભ્યાસક્રમમાં પસંદગી થઈ શકી હોત.

સિવિલ ઓરિજિનલ જ્યુરિસડિક્શન : રિટ પિટિશન (સી) નં. ૪૨૦/૨૦૦૦.

(ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૩૨ હેઠળ.)

અરજદાર તરફે રૂબરૂ.

એસ.એસ. જાવલી અને સુશ્રી એ. સુભાષિની સામાવાળા નં. ૧-૨ માટે.

મનિન્દર સિંઘ સામાવાળા નં. ૪ માટે.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ રાજેન્દ્ર બાબુ દ્વારા આપવામાં આવેલ.

રાજેન્દ્ર બાબુ, ન્યાયમૂર્તિ. અમારી સમક્ષની અરજદારને ૧૫% અખિલ-ભારતીય ક્વોટા હેઠળ ગોવા મેડિકલ કોલેજમાં પ્રવેશ આપવામાં આવ્યો હતો. તેણીએ ૧૯૯૮ માં કોલેજમાંથી પાસઆઉટ કર્યું અને ઇન્ટર્નશીપ સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરી, એટલે કે, ગોવામાં ગ્રામીણ પોસ્ટિંગ અને બાકીના નવ મહિના મેડિકલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત દિલ્હીની હોસ્પિટલમાં અને ત્યારબાદ તેણીને ગોવા મેડિકલ કાઉન્સિલ હેઠળ કાયમી નોંધણી આપવામાં આવી હતી અને તેને ગોવા યુનિવર્સિટી દ્વારા એમ.બી.બી.એસ. પાસ કર્યાની ડિગ્રી પણ એનાયત કરવામાં આવી હતી. તેણીએ માર્ચ ૨૦૦૦ માં અનુસ્નાતક કોર્સમાં પ્રવેશ માટે અરજી કરી. જોકે, ગોવા (રૂલ્સ ફોર એડમિશન ફોર પોસ્ટગ્રેજ્યુએટ ડિગ્રી કોર્સિસ ઓફ ધ ગોવા યુનિવર્સિટી એટ ગોવા મેડિકલ કોલેજ) રૂલ્સ, ૧૯૯૮ (જે હવે પછી 'સદર નિયમો' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની શરતોમાં ૧૦ વર્ષના સમયગાળા માટે ગોવા રાજ્યમાં રહેઠાણને લગતી શરત પૂરી ન કરવાના આધારે તેણીને પ્રવેશ આપવાનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો. સદર નિયમોનો રુલ ૩ નીચે મુજબ છે :

"રુલ ૩ : લાયકાત, પ્રાધાન્યતા અને મેરિટનો ક્રમ.

(૧) લાયકાત :

અનુસ્નાતક ડિગ્રી/ડિપ્લોમા કોર્સમાં પ્રવેશ માટે અરજી કરનાર ઉમેદવારો :

(૧) ગોવા યુનિવર્સિટીની એમ.બી.બી.એસ. ડિગ્રી અથવા ગોવા યુનિવર્સિટી અને મેડિકલ કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા તેની સમકક્ષ તરીકે માન્યતા પ્રાપ્ત અન્ય કોઈપણ યુનિવર્સિટીની ડિગ્રી ધરાવતા હોવા જોઈએ.

(૨) અરજી મળવાની છેલ્લી તારીખે અથવા તે પહેલાં એક વર્ષની ફરજિયાત રોટેટરી ઈન્ટર્નશીપ પૂર્ણ કરેલી હોવી જોઈએ.

(૩) અરજીઓ મળવાની છેલ્લી તારીખ પહેલાં ઓછામાં ઓછા દસ વર્ષના સમયગાળા માટે ગોવા રાજ્યમાં રહેઠાણ ધરાવતા હોવા જોઈએ.

(૨) પ્રાધાન્યતા :-

અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ માટે ઉમેદવારોની પસંદગી કરતી વખતે નીચેના ક્રમમાં પ્રાધાન્યતાનું પાલન કરવામાં આવશે :-

(એ) ગોવા મેડિકલ કોલેજમાંથી સ્નાતક થયેલા અને ગોવા મેડિકલ કોલેજમાં સંપૂર્ણ ઈન્ટર્નશીપ સંતોષકારક રીતે પૂર્ણ કરી હોય તેવા ઉમેદવારો. જો આવા ઉમેદવારો ઉપલબ્ધ ન હોય, તો

(બી) ગોવા મેડિકલ કોલેજમાંથી સ્નાતક થયેલા પરંતુ ગોવા મેડિકલ કોલેજની બહાર ઈન્ટર્નશીપ કરી હોય તેવા ઉમેદવારો. જો આવા ઉમેદવારો ફરીથી ઉપલબ્ધ ન હોય, તો

(સી) ગોવા મેડિકલ કોલેજ સિવાયની અન્ય કોલેજોમાંથી સ્નાતક થયેલા, પરંતુ ગોવા મેડિકલ કોલેજમાં ઈન્ટર્નશીપ પૂર્ણ કરી હોય તેવા ઉમેદવારો. જો આવા ઉમેદવારો ફરીથી ઉપલબ્ધ ન હોય, તો

(ડી) ગોવા મેડિકલ કોલેજ સિવાયની અન્ય કોલેજોમાંથી સ્નાતક થયેલા અને ઈન્ટર્નશીપ કરી હોય તેવા ઉમેદવારો."

જોકે, બોમ્બે હાઈકોર્ટની ગોવા બેન્ચે સદર નિયમને નિર્દેશાત્મક પ્રકૃતિનો હોવાનું ઠેરવ્યું હતું, પરંતુ આ કોર્ટમાં સિવિલ અપીલ નં. ૧૯૬૬/૨૦૦૦ ડીન, ગોવા મેડિકલ કોલેજ વિરુદ્ધ ડો. સુધીર કુમાર સોલંકી અને અન્યમાં અપીલ પર, અમે આ નિયમની માન્યતાને માન્ય રાખી છે.

આ કોર્ટે ડો. પરાગ ગુપ્તા વિરુદ્ધ યુનિવર્સિટી ઓફ દિલ્હી અને અન્ય, (૨૦૦૦) ૫ એસ.સી.સી. ૬૮૪ માં, ડો. પ્રદીપ જૈન વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા, (૧૯૮૪) ૩ એસ.સી.સી. ૬૫૪; ડો. દિનેશ કુમાર (૨) વિરુદ્ધ મોતીલાલ નેહરુ મેડિકલ કોલેજ, (૧૯૮૬) ૩ એસ.સી.સી. ૭૨૭; સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન વિરુદ્ધ ડો. અશોક કુમાર ગુપ્તા, (૧૯૮૯) ૧ એસ.સી.સી. ૯૩; અનંત મદન વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ હરિયાણા (૧૯૯૫) ૨ એસ.સી.સી. ૧૩૫; ડી.પી. જોશી વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ એમ.પી., (૧૯૫૫) ૧ એસ.સી.આર. ૧૨૧૫;

સંજય અહલાવત વિરુદ્ધ મહર્ષિ દયાનંદ યુનિવર્સિટી, (૧૯૯૫) ૨ એસ.સી.સી.
૭૬૨ ના નિર્ણયોની અસર પર વિચાર કર્યો, અને આ બાબતે કાયદો નીચે મુજબ
હોવાનું જણાવ્યું :

"આ નિર્ણયો આપણને નીચેના સિદ્ધાંતો તરફ દોરી જાય છે : જોકે
યુનિવર્સિટીવાર પ્રાધાન્યતા માન્ય છે, કોલેજવાર પ્રાધાન્યતા માન્ય નથી.
જ્યાં અલગ-અલગ યુનિવર્સિટીઓના વિદ્યાર્થીઓ સામાન્ય પ્રવેશ
પરીક્ષામાં બેસતા હોય ત્યાં પણ ૭૦% થી ૮૦% અનામત જાળવી
રાખવામાં આવી છે. ડૉ. પ્રદીપ જૈનના નિર્ણયો પછી અને દિનેશ કુમાર
દ્વારા અનુસરવામાં આવ્યા પછી દેશભરમાં એમબીબીએસ કોર્સમાં ૧૫%
બેઠકો અને અનુસ્નાતક મેડિકલ કોર્સમાં ૨૫% બેઠકો દેશની તમામ
સરકારી મેડિકલ કોલેજોમાં માત્ર મેરિટના આધારે ઉપલબ્ધ કરાવવાની
પ્રથા હતી. દેશમાં ગમે ત્યાંના વિદ્યાર્થીઓ આ બેઠકો માટે સ્પર્ધા કરી શકે
છે જે નિયુક્ત સત્તાધિકારી દ્વારા લેવામાં આવતી અખિલ ભારતીય
કસોટીના આધારે ફાળવવામાં આવે છે. ડોમિસાઈલ અથવા રહેઠાણની
આવશ્યકતાના આધારે પસંદગીનો નિયમ ખરાબ નથી જો કે તે વ્યાજબી
મર્યાદામાં હોય અને ઉપરોક્ત ટકાવારી કરતાં વધુ અનામતમાં પરિણમતો
ન હોય. જ્યાં વિવિધ યુનિવર્સિટીઓના વિદ્યાર્થીઓ સામાન્ય પ્રવેશ
પરીક્ષામાં બેસે છે ત્યાં યુનિવર્સિટીવાર પસંદગીનો નિયમ તેની પ્રસ્તુતતા
ગુમાવે છે. મૂલ્યાંકન, શિક્ષણના ધોરણો અને અભ્યાસક્રમમાં તફાવતની
સમજૂતીઓ જ્યારે પ્રવેશ સામાન્ય પ્રવેશ પરીક્ષા પર આધારિત હોય ત્યારે

તેમનું ઘણું મહત્વ ગુમાવે છે. તે જ સમયે, રાજ્ય સરકારનો પ્રવેશ પ્રક્રિયાનું નિયમન કરવાનો અધિકાર અને તેમના પોતાના વિદ્યાર્થીઓ માટે પ્રદાન કરવાની તેમની ઈચ્છાને પણ યોગ્ય માન આપવું જોઈએ."

[પૃષ્ઠ ૬૮૯, ૬૯૦]

અમારે એવા વિદ્યાર્થીઓના હિતોને સંતુલિત કરવા પડશે કે જેમણે અખિલ-ભારતીય સ્પર્ધામાં અંડર-ગ્રેજ્યુએટ મેડિકલ કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવ્યો હોય અને સ્થાનિક વિદ્યાર્થીઓ. આવા કિસ્સાઓમાં, સ્નાતક સ્તરે અનામત હોય છે અને ૧૫% બેઠકો અખિલ-ભારતીય ધોરણે સામાન્ય પ્રવેશ પરીક્ષા દ્વારા ભરવાની હોય છે, બાકીની ૮૫% બેઠકો રાજ્ય કક્ષાએ પ્રવેશ પરીક્ષા યોજીને ભરવાની હોય છે. અખિલ ભારતીય ધોરણે ભરાયેલી ૧૫% બેઠકોમાં એક રાજ્યના વિદ્યાર્થીઓએ એમ.બી.બી.એસ. અભ્યાસક્રમ આગળ ધપાવવા માટે સદર યોજનાના અમલીકરણમાંથી ઉદ્ભવતા દબાણને કારણે તેઓની પોતાની પસંદગીની બહાર તેમને ફાળવવામાં આવેલા અન્ય રાજ્યોમાં સ્થળાંતર કરવું પડે છે. જમ્મુ અને કાશ્મીર અને આંધ્ર પ્રદેશ સિવાય, ૧૮ રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો અનુસ્નાતક તબીબી અભ્યાસક્રમો પૂરા પાડે છે જેમાં ઓલ ઇન્ડિયા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સ દ્વારા આયોજિત સામાન્ય પ્રવેશ પરીક્ષા દ્વારા અખિલ ભારતીય ધોરણે ભરવા માટે ૨૫% બેઠકો પૂર્લિંગ કરવામાં આવે છે. તમામ એમ.બી.બી.એસ. લાયકાત ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ આ ૨૫% ક્વોટામાં કોઈપણ નિયંત્રણ વિના પ્રવેશ માટે સ્પર્ધા કરી શકે છે અને અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમોમાં બાકીની ૭૫% બેઠકો ભરવા માટે રાજ્યો અથવા કેન્દ્રશાસિત

પ્રદેશોએ પ્રવેશ માટે અલગ અલગ માપદંડો અપનાવ્યા છે. કેટલાક રાજ્યોએ સંસ્થાકીય પસંદગી અપનાવી છે, જ્યારે કેટલાક અન્ય રાજ્યોએ રહેણાંક પસંદગી અપનાવી છે.

વર્તમાન કેસમાં રજૂ કરવામાં આવેલ દલીલ એ છે કે સ્થળાંતર કરાયેલા રાજ્યમાં રહેઠાણની આવશ્યકતાના આધારે અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમમાં અરજદારને પ્રવેશ ન મેળવવા દેવા માટે સામાવાળા દ્વારા અપનાવવામાં આવેલ માપદંડ અયોગ્ય છે. અગાઉ જણાવ્યા મુજબ અમારા દ્વારા આ પ્રશ્નને લગતા નિયમને માન્ય રાખવામાં આવ્યો હોવાથી, તે દલીલ હવે ઉપલબ્ધ નથી.

અમારા ધ્યાનમાં લાવવામાં આવ્યું છે કે અરજદારે ગોવાના રહેવાસી સાથે લગ્ન કર્યા છે અને હવે ગોવામાં સ્થાયી થઈ ગઈ છે. તેથી, દિલ્લી હવે તેણીનું ગૃહ રાજ્ય નથી. સામાવાળાઓ વતી રજૂ કરવામાં આવેલ દલીલ એ છે કે ડાયરેક્ટર જનરલ ઓફ હેલ્થ સર્વિસિસ દ્વારા પસંદ કરાયેલા અને પ્રાયોજિત કરાયેલા ઉમેદવારોમાંથી અખિલ-ભારતીય ધોરણે ભરવા માટે નિર્ધારિત ૧૫% બેઠકો માટે અરજદાર ચોક્કસપણે અખિલ-ભારતીય સ્પર્ધા કરી શકે છે અને બાકીની ૭૫% બેઠકો ગોવા રાજ્યના વિદ્યાર્થીઓ માટે નિર્ધારિત કરવામાં આવી હોવાથી અરજદાર તે ક્વોટા પર પ્રવેશ મેળવવા માટે હકદાર નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારને અયોગ્ય લાભ મળશે કારણ કે તેણીએ ૧૫% અખિલ-ભારતીય ક્વોટા હેઠળ પ્રવેશ મેળવ્યો હતો, ડૉ. પરાગ ગુપ્તા વિરુદ્ધ યુનિવર્સિટી ઓફ દિલ્લી અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના આ કોર્ટના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને

તેણી દિલ્હીમાં પ્રવેશ માટે પાત્ર બનશે; કે તેણી દેશભરની તમામ સંસ્થાઓમાં ૨૫% અખિલ-ભારતીય ક્વોટામાં પણ પાત્ર છે; અને તેણી દિલ્હી રાજ્યમાં ૭૫% બેઠકો તેમજ ગોવા રાજ્યમાં ૭૫% બેઠકો માટે પ્રવેશ માટે પણ પાત્ર બને છે.

વર્તમાન કેસમાં, અમે દેશભરના તમામ અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમોમાં એકરૂપતા લાવવાના મોટા પ્રશ્નની તપાસ કરવાનો પ્રસ્તાવ મૂકતા નથી કારણ કે અમે અમારી સમક્ષની સામગ્રી પર એ જણાવવાની સ્થિતિમાં નથી કે રાજ્ય દ્વારા અપનાવવામાં આવેલ સંસ્થાકીય પસંદગીના માપદંડ અથવા રહેઠાણની આવશ્યકતા અથવા બંને ડો. પરાગ ગુપ્તાના કેસ (ઉપર મુજબ) માં અમારા દ્વારા જણાવેલ આ કોર્ટના વિવિધ નિર્ણયોનું સંપૂર્ણ પાલન કરે છે કે કેમ. તેથી, અમને લાગે છે કે, સંબંધિત રાજ્યો માટે આ કોર્ટના નિર્ણયોના સંદર્ભમાં સંસ્થાકીય અથવા રહેણાંક પસંદગી અપનાવીને એકરૂપતા પ્રાપ્ત કરવી યોગ્ય રહેશે.

અરજદારની ૧૫% અખિલ-ભારતીય ક્વોટામાં પસંદગી થઈ હોવાથી, ગોવા રાજ્યમાં અભ્યાસ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાથી, ગ્રેજ્યુએશન મેળવ્યું હોવાથી, રહેઠાણની આવશ્યકતા પૂરી ન કરવાના આધારે તેના કેસની અવગણના કરવી જોઈએ નહીં. ૧૫% અખિલ-ભારતીય ક્વોટા હેઠળ આવતા વિદ્યાર્થીઓને રહેઠાણના નિયમને ધ્યાનમાં લીધા વિના જે રાજ્યમાં તેઓએ અભ્યાસ કર્યો હોય ત્યાં સ્પર્ધામાં ભાગ લેવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ. અયોગ્ય લાભની દલીલ અમને અપીલ કરતી નથી કારણ કે તમામ વિદ્યાર્થીઓએ જે

રાજ્યમાં તેઓએ અભ્યાસ કર્યો હોય તેના સંદર્ભમાં સામાન્ય ધોરણ પ્રાપ્ત કરવાનું હોય છે અને આ પ્રકારના વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ઘણી ઓછી હશે. ૧૫% અખિલ-ભારતીય ક્વોટામાંથી રાજ્યની મેડિકલ કોલેજોમાં પ્રવેશ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓમાંથી, અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યા પછી, ઘણા તેમના ગૃહ રાજ્યમાં પાછા ફરવાનું પસંદ કરી શકે છે અથવા ૨૫% અખિલ-ભારતીય ક્વોટા પ્રવેશ પરીક્ષા આપી શકે છે અને કેટલાક અન્ય સ્થાનિક વિદ્યાર્થીઓ સાથે સ્પર્ધા કરવા માટે જરૂરી ગ્રેડ ન પણ લાવી શકે. જો તેમને અનુસ્નાતક મેડિકલ અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ માટેની પ્રવેશ પરીક્ષામાં ભાગ લેવાની પણ મંજૂરી આપવામાં આવે, તો તે કોઈપણ હદે સંતુલનને ખલેલ પહોંચાડશે નહીં પરંતુ, બીજી બાજુ, અમુક હદ સુધી એકરૂપતા પ્રાપ્ત કરશે. યોગ્યતાના પ્રદર્શનના આધારે અખિલ-ભારતીય ધોરણે ભરાવાની બેઠકોનો ક્વોટા પ્રદાન કરવા માટે વિકસિત કરાયેલ યોજનાના યોગ્ય અને ઉચિત અમલીકરણની બાબતમાં આવશ્યકતા અને સમાનતાને સમાયોજિત કરવાની જરૂરિયાતના આદેશો પર અમે આ સિદ્ધાંત વિકસાવ્યો છે.

સામાવાળાઓને અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે અરજદારના કેસ પર તે વર્ષ માટે વિચારવાનો નિર્દેશ આપીને અરજી મંજૂર કરવામાં આવે છે કે જેના માટે તેણીએ અરજી કરી હતી જો તેણીના પ્રદર્શનના આધારે, ૧૦ વર્ષના રહેઠાણની આવશ્યકતાને લગતા નિયમના સંદર્ભ વિના તે વર્ષમાં તેણીએ પસંદ કરેલા યોગ્ય અભ્યાસક્રમમાં પસંદગી થઈ શકી હોત. જો કે, અરજદારને એવા અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ આપવામાં આવશે જેમાં તેણી વર્તમાન વર્ષ માટે પસંદ થઈ છે. તે મુજબ રુલ એન્સોલ્યુટ કરવામાં આવે છે.

અરજીઓ મંજૂર.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====